

Сумський державний педагогічний університет
імені А.С.Макаренка

Навчально-науковий інститут фізичної культури
Кафедра теорії та методики спорту

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор НН інституту фізичної
культури

_____ М.О. Лянной
« 31 » серпня 2022 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Паралімпійський спорт

Галузь знань: 01 Освіта/Педагогіка

Спеціальність: 017 Фізична культура і спорт

Освітньо-професійна програма: Фізична культура і спорт
перший (бакалаврський) рівень

Мова навчання: українська

Погоджено науково-методичною
комісією

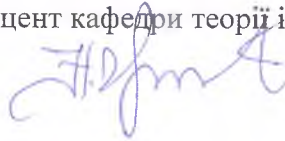
НН інституту фізичної культури

« 31 » серпня 2022 р.

Голова

Л.В. Мороз, к. пед. н., доцент

РОЗРОБНИК: Чхайло М.Б, доцент кафедри теорії і методики спорту

Робоча програма розглянута і схвалена на засіданні кафедри теорії та методики спорту

Протокол № 1 від «30» серпня, 2022 р.

Завідувач кафедри
Бермудес Д. В., к. пед. н., доцент

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 4	бакалавр	Обов'язкова	
		Рік підготовки:	
4-й		4-й	
Семестр			
VIII			
Лекції			
26 год.		6 год.	
Практичні, семінарські			
28 год.		6 год.	
Самостійна робота			
64 год.		106 год.	
Консультації:			
2 год.		2 год.	
Загальна кількість годин - 120		залік	

1. Мета вивчення навчальної дисципліни

Дисципліна «Паралімпійський спорт» належить до циклу дисциплін професійної підготовки. Метою вивчення навчальної дисципліни «Паралімпійський спорт» є формування системи знань про сутність і зміст спорту інвалідів у міжнародному олімпійському русі, а також вивчення структури спорту інвалідів у системі міжнародного олімпійського руху, вивчення концептуальних основ спорту інвалідів: історичних, організаційних, та спортивно-методичних особливостей Паралімпійського спорту, історичних, організаційних, та спортивно-методичних особливостей Дефлімпійського спорту, історичних, організаційних, та спортивно-методичних особливостей Спеціальних Олімпіад.

У процесі навчання у студентів формуються такі фахові компетентності: здатність формувати фонд рухових вмінь та навичок в процесі навчання руховим діям з видів спорту, та використання сучасних методик навчання техніки вправ. здатність володіння елементарними способами управління спортсменами на тренуванні; здатність використати сучасні досягнення науки і передових технологій; здатність визначати заходи з фізкультурно-спортивної реабілітації та форми адаптивного спорту для осіб, що їх потребують.

Отримані знання надають додаткові можливості для успішної організаційної й педагогічної роботи з спортсменами в ДЮСШ для інвалідів “Інваспорт”, а також для проведення оздоровчо-тренувальних занять з дорослим населенням, в організації та проведенні спортивних змагань та тренувальних занять зі спортсменами з особливими потребами.

2. Передумови для вивчення дисципліни

Вивчення дисципліни повинно базуватись на засвоєнні знань, отриманих під час вивчення попередніх дисциплін, таких як теорія та методика обраного виду спорту, адаптивне фізичне виховання, вступ до спеціальності.

3. Результати навчання за дисципліною

Знання	ПРЗ (ФК) 14. Здатність до безперервного професійного розвитку.	ПРН 5. Засвоювати нову фахову інформацію, оцінювати й представляти власний досвід, аналізувати й застосовувати досвід колег.
	ПРЗ (ЗК) 1. Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями.	
	ПРЗ (ЗК) 12. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.	ПРН 21. Застосовувати набуті теоретичні знання

Уміння	<p>ПРУ (ФК) 12. Здатність використовувати спортивні споруди, спеціальне обладнання та інвентар.</p> <p>ПРУ (ФК) 2. Здатність проводити тренування та супроводження участі спортсменів у змаганнях.</p> <p>ПРУ (ФК) 13. Здатність застосовувати сучасні технології управління суб'єктами сфери фізичної культури і спорту (у т.ч. юними спортсменами).</p> <p>ПРУ (ФК) 10. Здатність здійснювати навчання, виховання та соціалізацію людини у сфері фізичної культури і спорту, застосовуючи різні педагогічні методи та прийоми.</p>	<p>для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.</p> <p>ПРН 17. Знати та розуміти сутність, принципи, методи, форми та організацію процесу навчання (у т.ч. у юнацькому спорті) і виховання людини.</p>
Комунікація:	<p>ПРК (ФК) 1. Здатність забезпечувати формування фізичної культури особистості (у т.ч. у юнацькому спорті)</p> <p>.</p>	<p>ПРН 2. Спілкуватися українською та іноземною мовами у професійному середовищі, володіти фаховою термінологією та професійним дискурсом, дотримуватися етики ділового спілкування.</p>
Автономія та відповідальність	<p>ПРА (ФК) 14. Здатність до безперервного професійного розвитку.</p>	<p>ПРН 4. Показувати навички самостійної роботи, демонструвати критичне та самокритичне мислення.</p>

4. Критерії оцінювання результатів навчання

Кількість балів	Критерії оцінювання навчальних досягнень студента
90 – 100	Заслужує студент, що виявив усесторонні, систематичні і глибокі знання навчального матеріалу, уміння вільно виконувати завдання, передбачені програмою, засвоїв основну і знайомий з додатковою літературою, рекомендованою програмою, виділяє головні положення у вивченому матеріалі і чітко відповідає на видозмінені питання. Як правило, оцінка "відмінно" виставляється

	студентам, що засвоїли взаємозв'язок основних понять дисципліни в їх значенні для професії, що набувається, проявили творчі здібності в розумінні, викладі і використанні навчального матеріалу. Знання, як правило, характеризуються високим понятійним рівнем, глибоким засвоєнням фактів, прикладів і витікаючих з них узагальнень, вільно застосовуються на практиці.
82 - 89	заслуговує студент, що знає весь вивчений матеріал, відповідає без особливих труднощів на питання викладача, засвоїв основну літературу, рекомендовану в програмі, уміє застосовувати отримані знання з практики, у відповідях не допускає серйозних помилок, лише незначні помилки, легко усуває окремі неточності за допомогою додаткових питань викладача. Як правило, оцінка "добре" виставляється студентам, що показали систематичні знання з дисципліни і здібні до їх самостійного поповнення і оновлення в ході подальшої учбової роботи і професійної діяльності. Знання, як правило, характеризуються високим понятійним рівнем, глибоким засвоєнням фактів, прикладів і витікаючих з них узагальнень.
74 - 81	Заслуговує студент, що уміло володіє теоретико-методичним матеріалом навчальної програми, вміє наводити окремі власні приклади на підтвердження певних думок. Допускає помилки і не чітко формулює висновки
64 - 73	заслуговує студент, що на достатньому рівні відповідає на питання та вирішує практичні завдання, наводить окремі приклади, але не проявляє глибоких знань змісту програмного матеріалу.
60 - 63	заслуговує студент, що виявив знання основного навчального матеріалу в об'ємі, необхідному для подальшого навчання і майбутньої роботи за фахом, справляється з виконанням завдань, передбачених програмою, знайомий з основною літературою, рекомендованою програмою, але має труднощі при його самостійному відтворенні і вимагає додаткових і уточнюючих питань викладача, вважає за краще відповідати на питання відтворюючого характеру і має труднощі при відповідях на видозмінені питання, допускає помилки при відповіді. Знання, що оцінюються балом «3», часто знаходяться на рівні уявлень, що поєднуються з елементами наукових понять
35-59	заслуговує студент, що виявив знання основного

	навчального матеріалу в об'ємі, необхідному для подальшого навчання і майбутньої роботи за фахом, справляється з виконанням завдань, передбачених програмою, знайомий з основною літературою, рекомендованою програмою, але має труднощі при його самостійному відтворенні і вимагає додаткових і уточнюючих питань викладача, вважає за краще відповідати на питання відтворюючого характеру і має труднощі при відповідях на видозмінені питання, допускає помилки при відповіді. Знання, що оцінюються балом «3», часто знаходяться на рівні уявлень, що поєднуються з елементами наукових понять
1 -34	виставляється студентові за повне незнання основного навчального матеріалу, за допущені принципові помилки під час відповіді на поставлені додаткові питання, передбачені програмою іспиту. Як правило, оцінка "незадовільно" ставиться студентам, які не можуть продовжити навчання або приступити до професійної діяльності після закінчення вузу без додаткових занять по відповідній дисципліні

Розподіл балів

Поточний контроль						Разом	Загальна сума
РОЗДІЛ 1			РОЗДІЛ 2				
Т 1.1	Т 1.2	Т 1.3	Т 1.4	Т 1.5	Т 1.6	60	100
Поточний контроль							
10	10	10	10	10	10		
Контроль самостійної роботи						40	
6	6	6	6	8	8		

Т 1.1, Т 1.2 ... Т 2.4 – теми розділів

Критерії поточного оцінювання на кожному практичному занятті

За кожне практичне заняття студент може набрати до «10» балів за знання навчального матеріалу, уміння виконувати завдання передбачені програмою (максимальна кількість балів за всі заняття – 60), до «8» балів за самостійну роботи (максимальна кількість балів – 40).

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для екзамену, заліку, курсового проекту (роботи), практики
90 – 100	A	відмінно
82 - 89	B	добре
74 - 81	C	
64 - 73	D	задовільно
60 - 63	E	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
1 - 34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

5. Засоби діагностики результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання є: залік, студент повинен відвідувати лекції, письмово готуватися до семінарських занять і відповідати на кожне запитання плану семінару, писати реферати і доповіді з питань, що вивчаються, виступати з критичними зауваженнями.

Студент, який навчається за індивідуальним графіком, може вільно відвідувати лекції при умові успішного вивчення програмного матеріалу у встановлений термін за допомогою впровадження дистанційних технологій в навчальну програму.

6. Програма навчальної дисципліни

6.1. Інформаційний зміст навчальної дисципліни

Тема 1.1 Визначення основних понять паралімпійського спорту. Становлення і розвиток паралімпійського руху. Паралімпійський спорт в Україні. Формування і розвиток Паралімпійського спорту в Україні. Український центр фізичної культури і спорту інвалідів «Інваспорт». Спортсмени України у Паралімпійських Іграх.

Тема 1.2. Характеристика інвалідів з порушенням аналізаторів та їх можливості для занять спортом. Становлення фізичної культури і спорту інвалідів з вадами слуху. Олімпійський рух у Олімпійській Хартії як всесвітньо організована суспільна і державна діяльність. Перші «Олімпійські ігри для глухих» 1924 р. Залучення до Інваспорту інвалідів з пошкодженнями опорно-рухового апарату (Сток- Мандервільський період). Перші Міжнародні

спортивні ігри Спеціальних Олімпіад.

Тема 1.3. Принципи формування груп для занять спортом інвалідів з вадами зору. Змагання під патронатом МОК у Міжнародній Олімпійській системі. Спортивні змагання серед сліпих, німих з порушеннями опорно-рухового апарату й інших інвалідів.

Розділ 2. Підготовка спортсменів у паралімпійському спорті.

Тема 2.1. Характеристика інвалідів з порушенням функцій опорно-рухового апарату та їх можливості для занять спортом. Загальна характеристика дефлімпійського спорту. Міжнародний спортивний комітет глухих. Сучасний Дефлімпійський символ. Хронологія літніх Дефлімпійських ігор. Хронологія зимових Дефлімпійських ігор Спортсмени України у дефлімпійському спорті. Результати виступів спортсменів України в Дефлімпійських іграх у складі збірної команди України.

Тема 2.2. Методи контролю та відбору в параолімпійському спорті. Характеристика методів контролю підготовленості спортсменів-паралімпійців. Особливості відбору спортсменів з вадами здоров'я для виступів на відповідальних змаганнях.

Тема 2.3. Правила проведення чемпіонатів та першостей України серед спортсменів-інвалідів. Процес класифікації та кваліфікації спортсменів до Паралімпійських Ігор. Система кваліфікаційних змагань з кожного виду спорту спортсменів-інвалідів. Заклади, що проводять спортивні заходи за участю інвалідів. Нетрадиційні змагання спортсменів паралімпійських нозологій.

Тема 2.4. Новітні технології у спортивному тренуванні спортсменів-паралімпійців. Нові технології для спортивних досягнень спортсменів на змаганнях світового рівня. Методи реєстрації і аналізу рухових дій спортсменів за допомогою сучасних технологій.

7.2. Структура та обсяг навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин											
	Денна форма						Заочна форма					
	Усього	у тому числі					Усього	у тому числі				
		Лекції	Практ.	Лабор.	Конс.	Самост.р		Лекції	Практ.	Лабор.	Конс.	Самост. робота
РОЗДІЛ 1. . Організаційні основи паралімпійського спорту:												
Тема 1.1.. . Визначення основних понять паралімпійського спорту.	18	4	4			10	24	1	1			22

Тема 1.2. Характеристика інвалідів з порушенням аналізаторів та їх можливості для занять спортом.	20	2	6			12	21	1	1			18
Тема 1.3. Принципи формування груп для занять спортом інвалідів з вадами зору.	20	2	4			14	19	1	1			16
РОЗДІЛ 2. Структура підготовки спортсменів у параолімпійському спорті												
Тема 2.1. Характеристика інвалідів з порушенням аналізаторів та їх можливості для занять спортом.	22	4	4			12	20	1	1	2		16
Тема 2.2. Методи контролю та відбору в інваспорті.	18	4	4			10	19	1	1	1		16
Тема 2.3. Правила проведення чемпіонатів та першостей України серед інвалідів з ураженням опорно-рухового апарату.	22	4	4		2	5	17	1	1			10
Тема 2.4. Новітні технології у спортивному тренуванні спортсменів-паралімпійців.		6	4			5						8
Усього годин	120	26	28		2	64	120	6	6		2	108

Теми лекцій

(20 годин/ 6 години)

Теми лекційних занять

№ п/п	Назви теми	Кількість годин	
		денна	заочна
Розділ 1			
1.	Визначення основних понять паралімпійського спорту. Становлення і розвиток паралімпійського руху. Паралімпійський спорт в Україні. Формування і розвиток Паралімпійського спорту в Україні.	2	1

2.	Український центр фізичної культури і спорту інвалідів «Інваспорт». Спортсмени України у Паралімпійських Іграх.	2	1
3	Характеристика інвалідів з порушенням аналізаторів та їх можливості для занять спортом. Становлення фізичної культури і спорту інвалідів з вадами слуху. Олімпійський рух у Олімпійській Хартії як всесвітньо організована суспільна і державна діяльність.	2	
4	Перші «Олімпійські ігри для глухих» 1924 р. Залучення до Інваспорту інвалідів з пошкодженнями опорно-рухового апарату (Сток-Мандервільський період). Перші Міжнародні спортивні ігри Спеціальних Олімпіад.	2	1
5.	Принципи формування груп для занять спортом інвалідів з вадами зору. Змагання під патронатом МОК у Міжнародній Олімпійській системі. Спортивні змагання серед сліпих, німих з порушеннями опорно-рухового апарату й інших інвалідів.	2	1
Розділ 2			
7.	Характеристика інвалідів з порушенням функцій опорно-рухового апарату та їх можливості для занять спортом. Загальна характеристика дефлімпійського спорту. Міжнародний спортивний комітет глухих. Сучасний Дефлімпійський символ.	2	
8.	Хронологія літніх Дефлімпійських ігор. Хронологія зимових Дефлімпійських ігор Спортсмени України у дефлімпійському спорті. Результати виступів спортсменів України в Дефлімпійських іграх у складі збірної команди України.	2	
9.	Методи контролю та відбору в параолімпійському спорті. Характеристика методів контролю підготовленості спортсменів-паралімпійців. Особливості відбору спортсменів з вадами здоров'я для виступів на відповідальних змаганнях.	4	1
10.	Процес класифікації та кваліфікації спортсменів до Паралімпійських Ігор. Система кваліфікаційних змагань з кожного виду спорту спортсменів-інвалідів.	2	1
11.	Заклади, що проводять спортивні заходи за участю інвалідів. Нетрадиційні змагання спортсменів паралімпійських нозологій.	4	
12.	Новітні технології у спортивному тренуванні спортсменів-паралімпійців.	4	
Разом		26	6

Теми практичних (семінарських) занять (30 годин/ 8 години)

	Теми	денна	заочна
1.	<p>Положення на яких базується інвалідний спорт, його визначення, мета основні завдання; протипоказання для занять інваспортом.</p> <p>Визначення понять порушення функцій, інвалідність, фізичні та інші дефекти.</p> <p>Створення Федерації спорту інвалідів, перші постанови та науково-практичні конференції, фізкультурно-оздоровчі клуби та спортивні змагання для інвалідів.</p> <p>Дебют українських спортсменів-інвалідів на міжнародній арені:</p> <p>марафон на колясках “Гран-Прі Пара” у Чехословаччині; змагання інвалідів соціалістичних країн “Інтерспортінвалід”;</p> <p><i>- чемпіонат країн соціалістичної співдружності.</i></p>	4	1
2.	<p>Становлення Сток-Мандевільських ігор для паралізованих. Заснування параолімпійських ігор та їх коротка хронологічна характеристика.</p> <p>Перші самостійні виступи українських спортсменів-інвалідів на параолімпійських іграх в Атланті (1996) та Сіднеї (2000).</p> <p>Становлення і розвиток міжнародного спортивного руху – “Спеціал Олімпік”.</p> <p>Перші спроби залучення нечуючих інвалідів до спорту.</p> <p>Розвиток фізкультурних гуртків глухонімих з різних видів спорту на Україні, починаючи з 1922 року.</p> <p>Статистика Всесоюзних змагань глухих та участь в них українських спортсменів.</p> <p>Результати виступу українських спортсменів у складі збірної команди Радянського Союзу на Всесвітніх літніх іграх глухих, починаючи з 1961 року.</p> <p>Сучасне становище спорту інвалідів з порушенням слуху в Україні.</p>	6	1
3.	<p>Патологія очей та ступінь зорового дефекту.</p> <p>Рухові можливості інвалідів з вадами зору.</p> <p>Заняття легкою атлетикою інвалідів з порушенням зору та їх особливості.</p> <p>Статистичні дані інвалідів з порушенням аналізаторів (слух, зір).</p> <p>Характеристика інвалідів з порушенням слуху.</p> <p>Основні вроджені та набуті причини порушення слуху.</p>	4	1

	Характеристика інвалідів з порушенням зору. Основні вроджені та набуті причини порушення зору.		
4.	Характеристика причин інвалідності у наслідок травм спинного мозку. Класифікація ушкоджень спинного мозку та ведучих розладнень травми. Періоди ушкодження спинного мозку. Ефективність спортивної діяльності інвалідів з порушенням функцій спинного мозку. Засоби збільшення рухових можливостей інвалідів після ампутації кінцівок. Характеристика причин інвалідності у наслідок ДЦП. Ведучі розлади при ДЦП.	6	1
5.	Методи контролю та відбору в параолімпійському спорті. Соматоскопічне і антропометричне дослідження. Вимірювання показників дихальної та серцево-судинної систем. Спеціальні тестові вправи для визначення фізичних якостей та здібностей.	4	-
6.	Правила проведення чемпіонатів та першостей України серед спортсменів-інвалідів. Силові види спорту та умови, основні правила і особливості їх проведення (армреслінг, пауерліфтинг). Ігрові види спорту та умови, основні правила і особливості їх проведення (волейбол сидячий, настільний теніс, футбол). Умови, основні правила і особливості проведення плавання і легкої атлетики. Умови, основні правила і особливості проведення інших видів спорту (шашки, шахмати, дарц, більярдний спорт, спортивне орієнтування, стрільба з луку). Новітні технології у спортивному тренуванні спортсменів-паралімпійців.	6	-

7. Рекомендована література

Основна

1. Бріскін Ю.А. Спорт інвалідів: підручник. К.: Олімпійська література, 2006.
-263 с.
2. Бріскін Ю.А. Організаційні основи паралімпійського спорту: навчальний посібник. Л.: "Кобзар", 2004. - 180 с., іл.
3. Бріскін Ю.А. Передерій А.В., Строкатов В.В. Паралімпійський спорт: навч. посібник, Львів: "Арал", 2001. 141 с.

4. Бурла О.М. Загальна теорія підготовки спортсменів : навч.-метод. посібник для студентів галузі знань «Фізичне виховання, спорт і здоров'я людини» Суми : Видво СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2015. 184

5. Діагностика психофізіологічних станів спортсменів: Методичний посібник. Г.В. Коробейніков, О.К. Дудник, Л.Д. Коняєва та ін. К.:«Белая Церковь: БНАУ», 2008. 64 с.

6. Костюкевич В.М. «Теорія і методика спортивної підготовки» (на прикладі командних ігрових видів спорту). Навчальний посібник. Вінниця: Планер, 2014 616 с.

7. Костюкевич В. М. Організація і проведення змагань: навчальний посібник. Вінниця: «Планер», 2005. 216

8. Линець М. М. Основи методики розвитку рухових якостей. Львів : Штабар, 1997. 208 с.

9. Келлер В.С., Платонов В.М. Теоретико-методичні основи підготовки спортсменів. Львів: Українська Спортивна Асоціація, 1992. 270 с

Додаткова

1. Бондарчук А. П. Періодизація спортивного тренування К.: Аграрна наука, 2000. – 568 с.

2. Воронова В. І. Психологія спорту: навч. Посібник. К.: Олімпійська література, 2007. 298 с.

3. Передерій А.В. Програма технічної підготовки легкоатлетів з наслідками церебрального паралічу з урахуванням особливостей рухової пам'яті. Педагогіка, психологія та медико-біологічні проблеми фізичного виховання і спорту: зб. наук. пр. за ред. С.С. Єрмакова. Харків: ХХІІ, 2002. № 14. С. 68-74.

Інформаційні ресурси

Сайти журналів:

7. Теорія та методика фізичного виховання (Науково-методичний журнал) <http://www.tmfv.com.ua/>

8. Теория и практика физической культуры <http://www.teoriya.ru/>

9. Учительський журнал «Фізичне

виховання»

[http://www.teacherjournal.com.ua/shkola/fizichne-vixovannva.](http://www.teacherjournal.com.ua/shkola/fizichne-vixovannva.html)

html Інтернет сайти

10. Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського <http://www.nbuv.gov.ua/>

11. Научная электронная библиотека <http://elibrarv.ru/defaultx.asp>